

ילדים על הרצף האוטיסטי וחיית המחמד המשפחתית

ד"ר רחל גילשטרומ (וינברגר), (2022 ע')

petsinfamily@gmail.com

הקשר הראשוני והעיקרי עם חיות המחמד במשפחה הוא באמצעות מגע גופני נעים.

לרבים מהילדים על הרצף האוטיסטי יש קשיים חושיים. המגע הגופני הטבעי בחיות – ליטוף, חיבוק, הרמה – אינו פשוט עבור ילדים שיכולים להיות בעלי רגישות יתר למגע, ולכן מעדיפים להימנע ממנו (גילשטרומ ווינברגר, 2022; Carlisle et al, 2021).

ובכל זאת, המפגש עם חיות, בשונה מאוד ממפגשים עם אנשים, מעורר בקרב ילדים רבים על הרצף האוטיסטי עניין רב ומשיכה אליהן.

רצון הילדים ליצור קשר עם חיית המחמד המשפחתית ולדאוג לה, עשוי לסייע להם לפתח נחישות רבה להתמודד עם הקושי במגע ולהתגבר עליו. בדוגמה הבאה, מתוך מחקר שבדק את מקום חיות המחמד במשפחות עם ילד על הרצף האוטיסטי בישראל, מתארת אם לילדה על הרצף נחישות זו:

"דפנה (שם בדוי), פשוט מצאה שיטה איך היא יכולה להרים אותה (את התוכית הגדולה) מבלי לגעת בה. היא הרימה אותה בעזרת הרשת שיש בתנור (ישנה, שנשארה מתנור קודם).. היא העבירה את הרשת לכלוב, והתחילה להרים את מיקי (שם בדוי), מוציאה אותה, מחזירה אותה, מטיילת איתה, כשגם מיקי מרגישה שם בטוחה וגם מקבלת את המענה והיחס שלה" (גילשטרומ ווינברגר, 2022, עמ' 113).

כך, במקום להימנע לחלוטין מהמגע הישיר בתוכית – הדרך הבטוחה ביותר עבור הילדה – היא נעזרת באמצעי מתווך שמאפשר לה לקבוע (ובהמשך גם להקטין לאט לאט) את מרחק הביטחון ממנה. פיתרון יצירתי זה אפשר לה בהמשך, מתוך הביטחון שנוצר בקרבה ביניהן, גם ללטף את התוכית ללא מתווך כאשר היא בידי האם (גילשטרומ ווינברגר, 2022).

לגידול חיות מחמד ישנה השפעה מיטיבה על ילדים על הרצף האוטיסטי ועל בני משפחותיהם. המוטיבציה לגעת בחיות וליצור איתן קשר רגשי על אף הקשיים במגע, פותחת דלת לשיפור עצום בתפקודם, ובקשר עם סביבתם האנושית.

מקורות

גילשטרומ (וינברגר), ר' (2022). מקומן של חיות המחמד במשפחות עם ילד על הרצף האוטיסטי. הייעוץ החינוכי, כ"ג, 108-132.

Carlisle, G. K., Johnson, R. A., Wang, Z., Bibbo, J., Cheak-Zamora, N., & Lyons, L. A. (2021). Exploratory study of cat adoption in families of children with autism: impact on children's social skills and anxiety. *Journal of Pediatric Nursing*, 58, 28-35.